
Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2015:6

Ratificering av tilläggsprotokollet till ESK-konventionen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2015:71. Motionärerna önskar att Svenska kyrkan ska uppmana den svenska regeringen att skynda på arbetet med att ratificera tilläggsprotokollet till ESK-konventionen. Utskottet instämmer i motionens förslag och föreslår att kyrkomötet bifaller motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2015:71.

Motionens förslag

Motion 2015:71 av Lena Klevenås m fl., Ratificering av tilläggsprotokollet till ESK-konventionen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att uppmana den svenska regeringen att skynda på arbetet med att ratificera tilläggsprotokollet till ESK-konventionen (ICESCR).

Bakgrund

Det teologiska styrdokumentet för Svenska kyrkans internationella verksamhet uttrycker människans värde och rätt som ett av de centrala värden som utgör utgångspunkt i arbetet. Ks 2013/0272 *Teologisk grundtext – styrdokument*, s 3.

Inom detta ligger ett ställningstagande för varje människas egen förmåga, ansvar och rätt att vara subjekt i sitt eget liv. För hela det internationella arbetet har Svenska kyrkan tydligt tagit ställning för ett genus-integrerat rättighetsbaserat arbete. En konsekvens av detta tillsammans med det teologiska styrdokumentet är att utgå från att människor även är rättighetsbärare och att de inte bara ska ha en möjlighet utan också en rätt att utkräva de rättigheter de är tillerkända genom de människorättsliga traktaten. Det handlar om att tillerkänna människor en subjektsroll i arbetet för förändring av livsvillkoren, inte bara på individnivå utan på samhällsnivå. Arbetet leds av ett antal principer som på engelska har förkortningen PANEL (Participation, accountability, non-discrimination, empowerment och linking to human rights) – Den internationella konventionen om Ekonomiska, Sociala och kulturella rättigheter. Den ingår tillsammans med FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter i det som kallas ”Bill of Rights”. De två konventionerna tillhör de s.k. kärnkonventionerna för mänskliga rättigheter och Sverige är genom sina ratificeringar rättsligt bunden att skydda, respektera och tillgodose rättigheterna.

I enlighet med den övervakningsmekanism som tillämpas för respektive konvention ska Sverige med jämna intervaller avge sin egen rapport om hur Sverige uppfyller sina skyldigheter. I denna övervakningsprocess har civilsamhället genom frivilligorganisationer och kyrkor möjlighet att lämna in egna rapporter som reflekterar det aktuella läget för människors möjlighet att få sina rättigheter skyddade, respekterade och tillgodosedda. Inom denna typ av granskningsprocess dokumenterar de två konventionskommittéerna för respektive konvention sin bedömning av aktuella status för de mänskliga rättigheterna. Det görs i ett icke rättsligt bindande utlåtande, en s.k. concluding observation.

Regeringen inbjöd under våren 2015 en rad ideella organisationer – däribland Svenska kyrkan – till samråd kring ESK-konventionen. Civilsamhället fick möjlighet att ge en input till *list of issues* för den kommande granskningen av Sverige. *List of issues* formulerar frågor som granskningskommittén sedan ställer till Sverige inför att staten ska lämna sin skriftliga rapport. Denna *list of issues* färdigställs under hösten 2015.

Förutom denna etablerade kollektiva granskningsprocess har Sverige öppnat för att enskilda personer ska kunna vända sig till konventionskommittén för att få Sveriges människorättsliga skyldigheter prövade i relation till den enskildes specifika situation, men bara vad gäller åtagandena enligt konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter. Detta har gjorts genom ratificeringen av "the Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights". Däremot har det inte gjorts när det gäller The Optional Protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (Tilläggsprotokollet, ESK-konventionen).

Sveriges svar på rekommendationer inom UPR-granskningen (Universal Periodic Review) juni 2015.

Sweden **does not accept** the recommendation.

Sweden takes its obligations in the area of human rights most seriously. However, the issue of ratification of the Optional Protocol to the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights raises several questions which needs to be further analysed before taking a final position. Sweden intends to carry out such an analysis prior to the next dialogue with the Committee on Economic, Social and Cultural Rights due to take place in 2016. (*A/HRC/29/13/Add.1, 19 juni 2015, Report of the Working Group on the Universal Periodic Review, Sweden, Addendum, Views on conclusions and/or recommendations, voluntary commitments and replies presented by the State under review*).

Svenska kyrkan har från nationell nivå medverkat med rapporter inom människorättsliga övervakningsmekanismer inom bl.a. Europarådet och den senaste UPR-granskningen av Sverige.

Ratificering av ESK-konventionens tilläggsprotokoll

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller motion 2015:71.

Utskottet bejakar ESK-konventionens innehåll och tilläggsprotokollets funktion. Utskottet har diskuterat huruvida Svenska kyrkan i detta läge – då ärendet om tilläggsprotokollet är under beredning inom Regeringskansliet – bör uppvakta regeringen i frågan, eller om man bör invänta förslaget till riksdagen. Då möjligheten att ratificera tilläggsprotokollet har funnits sedan 2008 och Sverige ännu inte gjort så, menar utskottet att Svenska kyrkan bör bidra till att skynda på processen och föreslår därför att kyrkomötet ska bifalla motion 2015:71.

Uppsala den 24 september 2015

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Jesper Eneroth, Anki Erdmann, Eva-Maria Munck, Anette Nordgren, Dan Sarkar, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Lena Klevenås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Göran Karlsson, Katarina Wedin, Annika Borg, Elisabet Stålhjem, Lars-Ivar Ericson, Margit Borgström, Moni Höglund, Agneta Granström och Anders Nihlgård.

Biskoparna Mikael Mogren och Ragnar Persenius har deltagit i utskottets överläggningar.